

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

**پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی
سنجش پیش – سوم تابستانه
(۱۳۹۶/۶/۱۰)**

علوم انسانی (پیش)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می‌باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون‌های آزمایشی سنجش و بهره‌مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون‌ها، آدرس پست الکترونیکی sanjesheducationgroup@yahoo.com معرفی می‌گردد. از شما عزیزان دعوت می‌شود، دیدگاه‌های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید. هم‌چنین داوطلبان گرامی می‌توانند با پیوستن به کانال تلگرام «آزمون‌های آزمایشی سنجش» به آدرس [@sanjesheducationgroup](https://t.me/sanjesheducationgroup)، از مطالب آموزشی و مشاوره‌ای مفید و متنوع آن بهره‌مند شوند.

زبان و ادبیات فارسی

۱. گزینه ۴ درست است. (صلا زدن: آواز دادن، صدا کردن)
۲. گزینه ۲ درست است. (زَلَت: خطا، لغزش) (زَاغِه: آغل) (کَمِیت: اسب سرخ مایل به سیاه) (ذرع: گز، معادل ۱/۴ متر)
۳. گزینه ۳ درست است. معنای درست واژه‌های غلط: (سهم: ترس) (مشعوف: شادمان) (رقعه: قطعه کاغذی که روی آن می‌نویسند) (خدعه: مکر، مکیدت) (وجنه: رخسار)
۴. گزینه ۱ درست است. الکساندر دوما: رمان‌نویس و نمایش‌نامه‌نویس مشهور انگلیسی. قرن نوزدهم.
۵. گزینه ۴ درست است. متن آمده شده، معرف «ابن بطوطه» است.
۶. گزینه ۲ درست است. (شفیعی کدکنی: صور خیال، موسیقی شعر، بوی جوی مولیان) (موسوی گرمارودی: دست چین، چمن لاله)
۷. گزینه ۳ درست است. اقوال پسندیده، مطرود گشته و مظلوم محق ذلیل و ظالم میطیل عزیز.
۸. گزینه ۱ درست است. غلط‌ها: گ (۲) حسن ختام گ (۳) ماه آذار گ (۴) تأثیرگذار و تأثیرپذیر
۹. گزینه ۴ درست است. بی‌پایه را چه میل کنی چه توتیا
۱۰. گزینه ۲ درست است. گ (۱) (شمس و شمس: جناس تام)، (شمس و قمر، کمر بیست: استعاره) گ (۳) (مصراع دوم واج «ش» تکرار شده است. واج آرایبی) (کمر بستن: کنایه) گ (۴) (شمس دین چو قمر: تشبیه) (کمر بستن: کنایه)
۱۱. گزینه ۳ درست است. گ (۱) (طاق ابرو: تشبیه) (جبهه تیغ: استعاره) گ (۲) (فکر رنگین: حس آمیزی) (تلمیح به داستان حضرت یوسف) گ (۴) (در مصراع اول مصوت «و» تکرار شده است. واج آرایبی) (آبگینه دل: اضافه تشبیهی)
۱۲. گزینه ۱ درست است. (لب بستن: کنایه) (رنگ سخن: حس آمیزی) (ای گل: استعاره)
۱۳. گزینه ۴ درست است. مادر نام مرا مرگ تو کرد
۱۴. گزینه ۲ درست است. پشت دو تا کردن: تعظیم کردن و مطیع و فرمانبردار بودن
۱۵. گزینه ۳ درست است. قالب رباعی است. زیرا مصراع اول و دوم و چهارم هم قافیه هستند و هم برون «لا حول و لا قوة الا بالله» آمده است.
۱۶. گزینه ۴ درست است. ... پنجره‌ها رو به تجلی باز است. که به فواره هوش بشری ... شاخه معرفتی است. (ص ۱۲۰ دوم)
۱۷. گزینه ۱ درست است. زمینه ابیات «۲، ۳ و ۴» قهرمانی است. گ (۱) خرق عادت است.
۱۸. گزینه ۳ درست است. مفهوم بیت سؤال: اگر فرد کوچکی رشد کرد و بزرگ شد، نسبت به او بی‌توجه نباش و او را دست کم نگیر. همین مفهوم از بیت «۳» دریافت می‌شود.
۱۹. گزینه ۲ درست است. مفهوم ابیات: خود را ندیدن و خدا را دیدن. همین مفهوم از بیت «۲» دریافت می‌شود.
۲۰. گزینه ۱ درست است. مفهوم ابیات «۲، ۳ و ۴» عاقبت جوینده، یابنده بود؛ اما بیت «۱» مفهومی متفاوت دارد.
۲۱. گزینه ۴ درست است. ابیات «۱، ۲، ۳» مفهوم مناعت طبع و خویش‌داری می‌دهند. معنی بیت «۱»: خداوندی که همه چیز در دست اوست، روزگار خوب و بد را برای تو مقدر فرموده است.
۲۲. گزینه ۲ درست است. مفهوم ابیات سؤال: «با دوستان مروت با دشمنان مدارا» که دقیقاً همین مفهوم از گزینه «۲» دریافت می‌شود.
۲۳. گزینه ۲ درست است. مفهوم عبارات سؤال: خود را ندیدن و خدای رادین، از بیت «۳» چنین مفهومی دریافت می‌شود.
۲۴. گزینه ۱ درست است. از ابیات «۲ و ۴» مفهوم از «عرش به فرش آمدن» دریافت می‌شود. اما بیت «۱» معادل مفهوم سؤال است.
۲۵. گزینه ۴ درست است. خدا در همه جا متجلی است. چنین دریافتی از بیت «۴» می‌شود.

زبان عربی

۲۶. گزینه ۱ درست است. (۲) مدت (چنین قیدی در عبارت عربی وجود ندارد) - از تکلّم... خودداری کنی (ساختار عبارت فارسی با عربی آن تفاوت دارد). (۳) نشانه... نیست (ساختار عبارت فارسی با عربی آن تفاوت دارد) - مردمان «الناس» مفرد لا جمع (۴) آیتی... اینست (← توضیحات گزینه ۳، نشانه ... نیست) - مدت (← توضیحات گزینه ۲)
۲۷. گزینه ۳ درست است. (۱) پروردگارا «رب» مبتدا لا منادی! - قرار بده «یجعل» مضارع لا امر! (۲) ای پروردگار ما (← توضیحات گزینه ۱، پروردگارا) - بخواهی «یرید» للغائب لا مخاطب! قرار ده (← توضیحات گزینه ۱، قرار بده) (۴) پروردگار (ضمیر اضافی «نا» در ترجمه لحاظ نشده است)
۲۸. گزینه ۱ درست است. (۲) دوست داشتی «أحب» اسم تفضیل لا صفة! - زندگیمان را (حرف جر فی در ترکیب «فی حیاتنا» لحاظ نشده) (۳) با سرعتی می‌رود (ساختار عبارت فارسی با عربی آن تفاوت دارد) - زندگی ما (← توضیحات گزینه ۲، زندگیمان) (۴) بسرعت می‌رود و ... (← توضیحات گزینه ۳، با سرعتی می‌رود)
۲۹. گزینه ۳ درست است. (۱) زمان «لازمه» جمع لا مفرد! - مواد غذایی خود (ضمیر اضافی «خود» در عبارت عربی وجود ندارد!) - بسیار (چنین صفتی در عبارت عربی وجود ندارد) (۲) برای... می‌افتادند (ساختار عبارت فارسی با عربی آن تفاوت دارد) (۴) مردم زمان‌های گذشته (ساختار عبارت فارسی با عربی آن تفاوت دارد)
۳۰. گزینه ۲ درست است. (۱) نباید (معادل صحیح برای «یجب» نیست) - بخوریم (معادل صحیح برای «لا تتناول» نیست) - بدون فایده (ساختار عبارت فارسی با عربی آن تفاوت دارد) - سلامتی (اسم «بدان» در ترجمه لحاظ نشده) (۳) غذاها «طعام» مفرد لا جمع! - نمی‌خوریم (معادل صحیح برای «أَنْ لا تتناول» که معادل مضارع التزامی است، نیست) - برای ما (چنین ترکیبی در عبارت عربی وجود ندارد!) - تأمین نمی‌کند (معادل صحیح برای «لا یضمن» نیست) (۴) غذاها (← توضیحات گزینه ۳) - سلامتی (← توضیحات گزینه ۱)
۳۱. گزینه ۲ درست است. (۱) ناگهان (اولاً: ظرف «لَمّا» در ترجمه لحاظ نشده، ثانیاً قید «ناگهان» فعل «سقط» را مقید می‌کند نه فعل «أسرع» را) - بار سنگین (ضمیر اضافی «حملها» در ترجمه لحاظ نشده) (۳) سرعت گرفت (معادل صحیح برای «أسرع» نیست) - مادر (ضمیر اضافی «أُمّی» در ترجمه لحاظ نشده) - بارهای ... بگیرد (اولاً: «حمل» مفرد لا جمع!، ثانیاً: جار و مجرور «منها» در ترجمه لحاظ نشده) - نقش ... (معادل صحیح برای «سقط» نیست) (۴) مادر (← توضیحات گزینه ۳) - بسرعت ... شد (← توضیحات گزینه ۳، سرعت گرفت) بارها (← توضیحات گزینه ۳، بارهای ... بگیرد، اولاً) - نقش بر زمین شد (← توضیحات گزینه ۳)

۳۲. گزینه ۱ درست است.
(۲ چیزهای «أشياء» نكرة لا معرفة) - بی ارزش (معادل صحیح «لاقيمة لها» که با لای نفی جنس همراه است و صفت است برای «أشياء»، نیست).
(۳ تویی که (چنین جمله‌ای در عبارت عربی وجود ندارد)
(۴ خوبیه‌ها ضمیر اضافی «أحسنها» در ترجمه لحاظ نشده) - تقدیر کن (معادل صحیح برای «اجعل» نیست).
۳۳. گزینه ۳ درست است.
(۱ درخت «الأشجار» جمع لا مفرد!) - افتاد «سقطت» جمله شرط است پس مضارع التزامی معنی می‌شود ص: بیفتد)
(۲ قانون «قوانین» جمع لا مفرد!)
(۴ اثر ندارد «أثر» نكرة لا معرفة؛ ثانیاً: ساختار عبارت فارسی با عربی آن که با لای نفی جنس همراه است، تفاوت دارد)
۳۴. گزینه ۴ درست است.
(۱ للرجال العظام... (اولاً: معادل صحیح برای «بزرگ مردان» که صفت و موصوف مقلوب هستند، نیست، ثانیاً: ساختار عبارت عربی با فارسی آن تفاوت دارد)
(۲ الاستغفار... (← توضیحات گزینه ۱، للرجال العظام... ثانیاً)
(۳ منزلة الاستغفار... (← توضیحات گزینه ۱ و ۲) - للرجال العظام (← توضیحات گزینه ۱، اولاً)
۳۵. گزینه ۲ درست است.
(۱ لا تعامل (معادل صحیح برای «همنشینی نکن» نیست) - الذین (معادل صحیح برای «کسی که» نیست) - لم يعرفوا («نمی‌شناسد» مفرد لا جمع!) - قدرهم (ضمیر اضافی در «قدر خود» مفرد است نه جمع!) - فأنهم... (ساختار عبارت عربی با فارسی آن تفاوت دارد)
(۳ لا تعامل (← توضیحات گزینه ۱) - لا يعلم (معادل صحیح برای «نمی‌شناسد» نیست) فأن... (← توضیحات گزینه ۱)
(۴ لا تصاحبوا «همنشینی مکن» مفرد لا جمع!) - لم يعرف (معادل صحیح برای «نمی‌شناسد» نیست) - إنه... (← توضیحات گزینه ۱)
۳۶. گزینه ۴ درست است.
(۱ التي... (ساختار عبارت عربی با فارسی آن تفاوت دارد)
(۲ من أصدقاء (ساختار تعریب با فارسی آن متفاوت است) - لا يضحك (مرجع فاعل آن «المرأة» و مؤنث است نه مذکر)
(۳ من أصدقاء (← توضیحات گزینه ۲) - أضحك... (← توضیحات گزینه ۱، التي...)
۳۷. گزینه ۴ درست است.
الرسُل (ص: الرسل) مفعول به
۳۸. گزینه ۳ درست است.
يصيد (ص: يصيد) منصوب بحرف اللام
۳۹. گزینه ۱ درست است.
مرأت (ص: مرأت) تمییز عدد هفت مجرور است.
۴۰. گزینه ۱ درست است.
(۲ معرف بالإضافة (ص: نكرة) - اسم کان (ص: نعت و مرفوع بالتبعية لمنعوته «دور»
(۳ مرفوع محلاً علی... (زائد است)
(۴ نائب فاعله ضمیر هو المستتر (ص: نائب فاعله «عيسى»)
۴۱. گزینه ۴ درست است.
(۱ معرف بالإضافة (ص: نكرة) (۲ ممنوع من الصرف (ص: منصرف) (۳ نكرة (ص: معرفة)
۴۲. گزینه ۲ درست است.
(۱ نكرة (ص: معرفة)
(۳ منصرف (ص: ممنوع من الصرف) صفة علی وزن أفعال
(۴ فاعله «أكثر» (ص: فاعله ضمیر «هو» المستتر)
۴۳. گزینه ۳ درست است.
(۱ نكرة (ص: معرف بالإضافة) - مفعول فيه للمكان (ص: مفعول فيه للزمان)
(۲ مفعول فيه للزمان (ص: مفعول فيه للمكان)
(۴ فعل مضارع (ص: فعل ماضی)
۴۴. گزینه ۱ درست است.
دو فعل «عاد»، «رجع» به معنای «بازگشت» و مترادف هستند، اما در بقیه گزینه‌ها مترادف وجود ندارد.
۴۵. گزینه ۱ درست است.
کلمات «قوم، أنبياء» معرف بالإضافة هستند.
۴۶. گزینه ۳ درست است.
در دیگر گزینه‌ها کلمات «المجاهدين، يطالعون، أختا» علامت اعرابشان فرعی است.
۴۷. گزینه ۱ درست است.
ص: باب: نائب فاعل و مرفوع، یا مفعول به و منصوب
۴۸. گزینه ۳ درست است.
با توجه به اینکه محدود اعداد «۳ تا ۱۰» جمع و مجرور است و بعد از «کتابهم» هم عدد ترتیبی می‌آید تا صفت باشد برای اسم قبل از خود، این گزینه صحیح است.
۴۹. گزینه ۴ درست است.
در این گزینه کلمه «الليلة» مفعول به است برخلاف دیگر گزینه‌ها که کلمات: «داخل، اليوم، خلال» مفعول فيه هستند.
۵۰. گزینه ۲ درست است.
جمله «یتنازع فيه» جمله ایست وصفیه برای «شیء» و به تبعیت از آن محلاً مجرور است.

فرهنگ و معارف اسلامی

۵۱. گزینه ۳ درست است.
خدای متعال همه مخلوقات را بر اساس مقیاس، نظم مشخص، اندازه‌های مخصوص و متناسب با هر یک آفرید.
۵۲. گزینه ۱ درست است.
سوره مبارکه روم/ آیه ۲۴
... و ينزل من السماء ماء فيحيي به الارض بعد موتها ...

۵۳. گزینه ۲ درست است.
سوره مبارکه زمر/ آیات ۱۷ و ۱۸ ... فبشر عباد الذين يستمعون القول فيتبعون احسنه ...
۵۴. گزینه ۴ درست است.
قوانین و مقررات جامعه بر مبنای پذیرش همین «من» ثابت بنا شده است که مربوط به بعد روحانی انسان است.
۵۵. گزینه ۲ درست است.
سوره مبارکه عنکبوت/ آیه ۶۴
و ما هذه الحياة الدنيا الا لهو و لعب و ان الدار الآخرة لهی الحيوان لو كانوا يعلمون
۵۶. گزینه ۱ درست است.
از پیامبر پرسیدند باهوش ترین مومنان چه کسانی هستند؟ فرمودند: آنان که فراوان به یاد مرگاند و بهتر از دیگران خود را برای آن آماده می کنند.
۵۷. گزینه ۴ درست است.
چون پاداش بسیاری از اعمال در دنیا امکان پذیر نیست، ضرورت دارد جهان دیگری باشد.
۵۸. گزینه ۳ درست است.
سوره مبارکه یس/ آیات ۷۹ و ۷۸
و ضرب لنا مثلا و نسی خلقه قال من يحيى العظام و هی رميم قل يحييها الذى انشاها اول مرة و هو بكل خلق عليم
۵۹. گزینه ۱ درست است.
سوره مبارکه نساء/ آیه ۹۷
ان الذين توفاهم الملائكة ظالمى انفسهم قالوا فيم كنتم قالوا كنا مستضعفين فى الارض قالوا ألم تكن ارض الله واسعة فتهاجروا فيها ...
۶۰. گزینه ۲ درست است.
برزخ در لغت به معنای فاصله و حایل میان دو چیز است. پس از مرگ فعالیت های حیاتی بدن متوقف می شود.
۶۱. گزینه ۴ درست است.
منها خلقناکم و فیها نعیدکم و منها نخرجکم تارة اخرى
۶۲. گزینه ۴ درست است.
در مرحله دوم وقایعی رخ می دهد تا انسان ها آمادۀ دریافت پاداش و کیفر شوند.
۶۳. گزینه ۳ درست است.
سوره مبارکه زمر/ آیه ۷۴
وقالوا الحمد لله الذى صدقنا وعده و اورثنا الارض ننبوء من الجنة حيث نشاء فنعم اجر العاملين
۶۴. گزینه ۳ درست است.
فرشتگان حقیقت اعمال را ثبت و نگهداری می نمایند که جنبه باطنی و غیبی اعمال است.
۶۵. گزینه ۲ درست است.
سوره مبارکه زمر/ آیه ۳۸
ولئن سالتهم من خلق السماوات و الارض ليقولن الله
۶۶. گزینه ۳ درست است.
سوره مبارکه ممتحنه/ آیه ۴
و بدا بیننا و بینکم العداوة و البغضاء ابدا حتى تومنوا بالله وحده
۶۷. گزینه ۱ درست است.
اگر انسان لباس تقوی را بر خود بپوشاند، خواهد توانست پوشش و لباس ظاهری را مراعات نماید. امام صادق علیه السلام فرمودند: دو رکعت نماز با بوی خوش بهتر از هفتاد رکعت نماز بدون بوی خوش است.
۶۸. گزینه ۲ درست است.
آراستگی همراه با عفت و حیا نشانه شخصیت روحی و درک متعالی فرد از زندگی است و تحسین قلبی همسالان را به دنبال دارد.
۶۹. گزینه ۲ درست است.
چگونگی و نوع پوشش تا حدود زیادی به آداب و رسوم ملت ها و اقوام بستگی دارد.
۷۰. گزینه ۴ درست است.
سوره مبارکه آل عمران/ آیه ۱۱۰
کنتم خیر امة اخرجت للناس تامرون بالمعروف و تنهون عن المنکر و تومنون بالله
۷۱. گزینه ۴ درست است.
بهترین و مؤثرترین روش دعوت، روش عملی است. نظارت همگانی به صورت امر به معروف و نهی از منکر در جامعه اسلامی به اجرا درمی آید.
۷۲. گزینه ۱ درست است.
اگر پول مستقلا خودش مورد معامله قرار گیرد ربا پیش می آید. ضمناً مشارکت کار و سرمایه راه بهره مندی از سود حاصل از ثروت و دارایی است.
۷۳. گزینه ۱ درست است.
زکات فطره برای هر نفر به میزان تقریبی ۳ کیلوگرم گندم یا جو یا خرما یا برنج و مانند اینهاست.
۷۴. گزینه ۳ درست است.
بهتر است که شب اول ماه نیت روزه همه ماه را بنماید.
۷۵. گزینه ۲ درست است.
اگر کسی به چیز حرامی روزه خود را باطل کند، کفاره جمع بر او واجب می شود.

فرهنگ و معارف اقلیت های دینی

۵۱. گزینه ۳ درست است.
خصوصیات اصلی هر پدیده، نیاز و احتیاج است و در برهان علیت برای اثبات خداوند بر پدیده تکیه دارد.
۵۲. گزینه ۱ درست است.
بنابراین توحید عملی این است که انسان هرگونه هدف و مقصد غیرخدایی را از زندگی خود طرد کند و سعی نماید تمام مراحل زندگی خود را مطابق اوامر الهی تنظیم نماید.
۵۳. گزینه ۲ درست است.
از نظر خداشناسی واقعی، مسئولیت پذیری در پیشگاه خداوند با اهمیت بوده و نتیجه این موهبت، دست یافتن به آرامش روحی عمیق می باشد.

۵۴. گزینه ۴ درست است.
فعالیت‌های تدبیری انسان به حکم عقل و اراده و به‌خاطر مصلحتی که در آن کارها نهفته است صورت می‌گیرد.
۵۵. گزینه ۲ درست است.
تدریجی بودن تکامل علم سبب می‌شود که دانش بشری در هر مقطعی از زمان قهراً از نوعی «نقص نسبی» برخوردار باشد و هدایت تشریعی را برای انسان ضروری می‌نماید.
۵۶. گزینه ۱ درست است.
مطابق اصل هدایت عمومی، دستگاه عظیم خلقت، نیازهای کوچک و غیرضروری انسان بدون جواب نگذاشته و از افقی مافوق افق عقل انسان، یعنی افق وحی و قانون‌گذاری مشخص کرده است و احساس تنهایی انسان ناشی از علم‌زدگی او می‌باشد.
۵۷. گزینه ۴ درست است.
مکاتب غیر الهی، اهدافی را که منطبق بر نظام جهان و خواسته فطری انسان نباشد برای انسان مطرح می‌نمایند و تربیتی که نشأت گرفته از دین الهی باشد، در انسان شوق حیات را زنده می‌کند.
۵۸. گزینه ۳ درست است.
تأمین رفاه مادی و دنیوی از خصوصیات اهداف تربیتی مکاتب انبیاء الهی نبوده است.
۵۹. گزینه ۱ درست است.
در مکاتب‌های مادی، رفتار هر انسان منعکس‌کننده سیر جبری انسان می‌باشد و شخصیت انسان در مکتب مادی منعکس‌کننده شرایط مادی وی است.
۶۰. گزینه ۲ درست است.
ایمان به خدا، منشاء همه فضایل اخلاقی است و اخلاص انسان را از خودخواهی رها می‌سازد.
۶۱. گزینه ۴ درست است.
ایمان آن حالت تسلیم و باور قلبی است که شوق به سوی عمل را در انسان پدید می‌آورد و او را به سوی عمل برمی‌انگیزاند.
۶۲. گزینه ۴ درست است.
یکی از اصلی‌ترین کشش‌های فطری انسان میل به جاودانگی است و نگرانی از مرگ زائیده میل به جاودانگی می‌باشد و از آن جایی که در نظام طبیعت هیچ میلی گراف و بیهوده نیست، می‌توان این میل و کشش را دلیلی بر بقای بشر پس از مرگ دانست.
۶۳. گزینه ۳ درست است.
«دفع ضرر احتمالی عقلاً واجب است» یعنی از نظر عقل سلیم انسانی، فرار از ضرر و خسارت، ولو جنبه احتمالی داشته باشد، لازم و ضروری است و نمی‌توان تنها به دلیل احتمالی بودنش، آن را نادیده گرفت.
۶۴. گزینه ۳ درست است.
دلیل دیگری که وقوع رستاخیز را امری ضروری معرفی می‌نماید، براساس حکمت خداوندی است. بدین معنی که چون خداوند حکیم است، لذا به‌طور قطع هر کاری از کارهای او هدفی داشته و بیهوده و عبث نیست. پس این موضوع به معاد در پرتو عدل الهی دلالت نمی‌کند.
۶۵. گزینه ۲ درست است.
در تعالیم دینی مقبولیت عمل در پیشگاه خداوند مشروط به نیت خالص است و فضیلت توبه موجب درمان گناه می‌شود.
۶۶. گزینه ۳ درست است.
این بیت با فلسفه آفرینش یا هدف والای خلقت و زندگی در بهشت جاوید الهی و در جوار رحمت خداوند رحمان، تناسب مفهومی دارد.
۶۷. گزینه ۱ درست است.
نقض شدن و نقض داشتن از شروط لازم یک طرح نیست، بقیه گزینه‌ها از سه شرط لازم برای یک طرح می‌باشند.
۶۸. گزینه ۲ درست است.
جهل، به‌خودی خود نمی‌تواند منشاء حرکت و چاره‌جویی شود، بلکه علم به جهل است که او را به سمت درمان جهل می‌راند و این علم به جهل غیر از جهل مطلق است و جهل نسبی نامیده می‌شود.
۶۹. گزینه ۲ درست است.
در توجیه: «لنگیزه بشر به خدا» به نظریه «پذیرش بی‌دلیل نسل‌ها از هم» برمی‌گردد که سایر تفکرات نیز به آن برگشت می‌کند. نظریه‌ای که اعتقاد به خدا را امری سنتی و دیرینه می‌داند که هم‌چون بسیاری دیگر از آداب و سنن از پیشینیان ما به ارث رسیده و نسل‌ها یکی پس از دیگری بدون آنکه دلیل آن را بدانند می‌پذیرند و ...
۷۰. گزینه ۴ درست است.
رفتار یک مادر در پرورش فرزند غریزی است و رفتارهای غریزی مختص انسان جزو رفتارهای فطری بشر می‌باشند.
۷۱. گزینه ۴ درست است.
طرحی که انسان را به شناخت مبدا هستی سوق می‌دهد، شگفت‌تر از این همه شگفتی‌ها، تطابق‌های بسیاری است که میان این عالم درون انسان و جهان بیرون او وجود دارد.
۷۲. گزینه ۱ درست است.
به کمک قوه شناخت و نظم توانسته به وجود عالمی بیرون از وجود خود پی ببرد و تصادفی بودن جهان را نقض نماید.
۷۳. گزینه ۱ درست است.
باید گفت که محفوظ ماندن و ثابت بودن هویت هرکس در طول زمان، خود دلیل بارزی است بر این حقیقت که «من» و شخصیت آدمی امر غیر مادی است.
۷۴. گزینه ۳ درست است.
ذاتی است بسیط که برخلاف ماده، مرکب از اجزاء گوناگون نیست واجب‌الوجود است، بدین معنی که برای بودن و ماندن نیازمند موجود دیگری نیست و در عین حال همه موجودات جهان نیازمند او هستند.
۷۵. گزینه ۲ درست است.
بعضی مغازه‌داران تابلوی طنزآمیزی در دکان خویش نصب می‌کردند که روی آن نوشته بود «امروز نقد فردا نسیه» هر وقت مشتری تقاضای جنس نسیه می‌کرد تابلو را نشان می‌دادند و بسا که آن بیچاره نمی‌فهمید که این فردا هرگز نخواهد آمد، ناچار می‌رفت و فردا می‌آمد و دوباره همان تابلو و همان عبارت را می‌دید و دوباره به دنبال فرداهایی می‌دوید و هرگز به او نمی‌رسید ... این سلسله‌ها تا بی‌نهایت ادامه یابد و هرگز به تکیه‌گاهی که روی پای خودش ایستاده باشد ختم نشود، پیداست که چنین چیزی عقلاً محال است و بیانگر باطل بودن تسلسل می‌باشد.

زبان انگلیسی

بخش اول: گرامر و لغت

۷۶. گزینه ۲ درست است.
بعد از فعل suggest معمولاً فعل دوم به‌صورت اسم مصدر یعنی فعل ing دار به‌کار می‌رود.
۷۷. گزینه ۱ درست است.
فعل دو قسمتی run away به معنی فرار کردن تکمیل‌کننده این جمله می‌باشد.

۷۸. گزینه ۳ درست است.
مفهوم جمله طوری است که باید اسم مصدر به عنوان مفعول به کار برود. مثال: رفتی به مدرسه بعد از فعل remember آمده است.
۷۹. گزینه ۴ درست است.
هرگاه چند صفت در جمله‌ای به کار بروند ترتیب قرار گرفتن آن‌ها به صورت زیر می‌باشد.
جنس + ملیت + رنگ + اندازه + کیفیت + حرف تعریف
blue Iranian cotton nice
۸۰. گزینه ۳ درست است.
چون زمان جمله ماضی نقلی در جمله مجهول آمده است و لذا اسم مفعول be یعنی been قبل از proved به کار برده شده است.
۸۱. گزینه ۴ درست است.
تنیس یک بازی است که توسط یک فرد انگلیسی یک صد سال قبل اختراع گردید.
(۱) اسباب بازی (۲) بازی (۳) مسابقه (۴) بازی، یک گیم بازی
۸۲. گزینه ۱ درست است.
من هرگز در پینگ پنگ برنده نشده‌ام. شما چطور؟
(۱) برنده شدن (۲) پُر کردن (۳) نگهداشتن (۴) مجبور کردن
۸۳. گزینه ۳ درست است.
آیا می‌دانید چه کسی این حقیقت را کشف نمود که صوت به صورت امواج حرکت می‌کند؟
(۱) اختراع کردن (۲) توسعه یافتن (۳) کشف کردن (۴) اجازه دادن
۸۴. گزینه ۱ درست است.
اولین وظیفه‌مان برقراری یک سیستم ارتباطی می‌باشد.
(۱) کار، وظیفه (۲) نوع، قسم (۳) عادت (۴) ماجرا، حادثه
۸۵. گزینه ۲ درست است.
والدینم به من اجازه نمی‌دهند تا دیروقت بیدار باشم.
(۱) بکار بردن (۲) اجازه دادن (۳) بهبود یافتن (۴) عمل کردن
۸۶. گزینه ۳ درست است.
او معمولاً به عنوان طراح لباس به کشورهای مختلف سفر می‌کند.
(۱) محقق (۲) شریک (۳) طراح (۴) خارجی، اجنبی
۸۷. گزینه ۴ درست است.
به نظر می‌رسد که او در کارش خیلی خوشحال است.
(۱) اجازه دادن (۲) چشیدن، مزه کردن (۳) جذب کردن (۴) به نظر رسیدن
۸۸. گزینه ۴ درست است.
هنگامی که نامه‌ای دریافت می‌کنیم، ابتدا پاکت آن را باز می‌کنیم تا آن را بخوانیم.
(۱) مقدار (۲) ماده (۳) آدرس (۴) پاکت نامه
۸۹. گزینه ۳ درست است.
ما خودمان خوشیم، لازم نیست ما را سرگرم کنید.
(۱) جذب کردن (۲) جدا کردن (۳) سرگرم کردن (۴) احترام گذاشتن
۹۰. گزینه ۲ درست است.
این دسته از مواد شیمیایی در نزد افراد آسمی مضر شناخته شده است.
(۱) مفید (۲) مضر (۳) دقیق (۴) موفق
۹۱. گزینه ۲ درست است.
اساساً دهکده بیش از سی صد سال بدون تغییر بر جای مانده است.
(۱) شادمانه (۲) اساساً (۳) سکوت (۴) سریعاً، باشتاب
۹۲. گزینه ۲ درست است.
بهر حال کارگرانی که محصولات جدید را تولید می‌کردند بسیار فقیر بودند.
(۱) بنابراین (۲) بهر حال (۳) و الا (۴) بعلاوه
۹۳. گزینه ۱ درست است.
این کارگران معمولاً حداقل هفته‌ای شصت ساعت برای پرداخت متوسط ساعتی بیست سنت کار می‌کردند.
(۱) متوسط (۲) سپیه (۳) مهیج (۴) تکی، انفرادی
۹۴. گزینه ۱ درست است.
سپس اصلاح طلبان به کارکنان کمک کردند تا اتحادیه‌های کارگری را سازماندهی کنند و آن‌ها نیز از دولت خواستند تا هم کارگران و هم مصرف کنندگان را با مقررات ایمنی پشتیبانی کنند.
(۱) سازماندهی کردن (۲) تشخیص دادن (۳) نپذیرفتن (۴) گزارش کردن
۹۵. گزینه ۴ درست است.
ترجمه قبلاً داده شده است.
(۱) اختراعات (۲) مشاهدات (۳) دستورالعمل‌ها (۴) مقررات
۹۶. گزینه ۱ درست است.
اصلاح طلبان تا سال ۱۹۶۰ موفق بودند.
(۱) موفق (۲) مرکزی (۳) شگفت‌انگیز (۴) احساسی
- بخش سوم: درک مطلب
۹۷. گزینه ۴ درست است.
طبق متن استوآون ----- زندگی می‌کند.
(۱) با کارولین (۲) در آمریکا (۳) با افرادی که چیزهایی را به دیگران می‌فروشد (۴) در همان خیابانی که مادر شوهرش زندگی می‌کند
۹۸. گزینه ۱ درست است.
نویسنده دندان را به عنوان مثال ----- اشاره می‌کند.
(۱) موضوع عجیبی که ممکن است در مرکز خرید فروخته شود (۲) به آنچه که در خیابان‌های شهر نیویورک برای حراج است (۳) یک محصولی معمولی که همیشه برای حراج در مرکز خرید است (۴) به آنچه را که مادرزن یک فرد انگلیسی یک زمانی به فروش رسانده

۹۹. گزینه ۴ درست است.

از متن می توان فهمید که Steve -----
 (۱) راجع به فروش مادر خانمش شوخی می کند (۲) فکر می کند مادرزنش بامزه است
 (۳) معتقد است که عکس مادرزنش عجیب و غریب است
 (۴) دوست ندارد هر روز مادرزنش را ببیند

۱۰۰. گزینه ۲ درست است.

کارولین بیشتر عصبانی است چونکه -----
 (۱) حتی یک پوند هم پول ندارد
 (۳) نمی خواهد در آمریکا زندگی کند
 (۲) فکر می کند یک پوند برای او خیلی ارزان است
 (۴) فکر می کند منزل Steve کثیف است

ریاضی

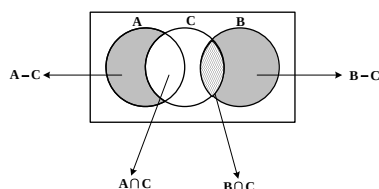
۱۰۱. گزینه ۲ درست است.

$$\frac{8}{15} < \frac{8+51}{95+15} = \frac{59}{110} < \frac{51}{95}$$

$$\frac{8}{15} < \frac{67}{120} < \frac{59}{110}$$

در نتیجه داریم

$$\frac{8}{15} < \frac{67}{120} < \frac{59}{110} < \frac{51}{95}$$

و بزرگترین عدد $\frac{51}{95}$ می باشد.

۱۰۲. گزینه ۴ درست است.

$$A - B \neq \phi$$

با توجه به نمودار شکل فقط گزینه ۴ درست می باشد.

۱۰۳. گزینه ۱ درست است.

$$B = \{a, b, 9, 27\} \quad a, b \in \{1, 2, 3, 4, 5\}$$

$$۱) \{1, 3, 9, 27\} \checkmark \quad ۲) \{3, 9, 27\} \times$$

$$۳) \left\{ \frac{1}{3}, 1, 3, 9, 27 \right\} \times \quad ۴) \left\{ \frac{1}{3}, 1, 3, 9 \right\} \times$$

۱۰۴. گزینه ۳ درست است.

$$a^3 + b^3 = (a+b)(a^2 + b^2 - ab) = 7 \times 13$$

$$\begin{cases} a+b=7 \\ a^2+b^2-ab=13 \end{cases} \quad \begin{cases} a^2+b^2+2ab=49 \\ a^2+b^2-ab=13 \end{cases}$$

$$3ab = 36$$

$$\boxed{ab = 12}$$

۱۰۵. گزینه ۲ درست است.

$$x+y=z-9$$

$$x+a+y+a=z+a$$

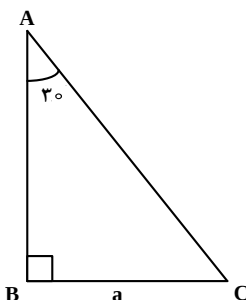
$$x+y+2a=z+a$$

$$z-9+a=z \Rightarrow \boxed{a=9}$$

۱۰۶. گزینه ۳ درست است.

$$\alpha + 2\alpha + 3\alpha = 6\alpha = 180^\circ \Rightarrow \alpha = 30^\circ$$

پس زاویه های مثلث برابر 30° ، 60° و 90° می باشند و مثلث قائم الزاویه است.

$$\sin 30^\circ = \frac{1}{2} = \frac{BC}{AC} \Rightarrow AC = 2a$$

$$\tan 30^\circ = \frac{\sqrt{3}}{3} = \frac{BC}{AB} \Rightarrow AB = \sqrt{3}a$$

و محیط مثلث برابر است با

$$P = a + 2a + \sqrt{3}a = (3 + \sqrt{3})a$$

$$a = \frac{3\sqrt{3}}{3 + \sqrt{3}} = \frac{3}{\sqrt{3} + 1} \times \frac{\sqrt{3} - 1}{\sqrt{3} - 1} = \frac{3}{2}(\sqrt{3} - 1)$$

پس گزینه سوم جواب مسئله است.

۱۰۷. گزینه ۴ درست است.

$$\frac{a}{b} = \frac{3}{2} \Rightarrow \frac{a}{a+b} = \frac{3}{5}, \frac{a+b}{b} = \frac{5}{2}$$

$$\frac{a^2 + b^2}{ab} = \frac{x}{y} \quad \frac{a^2 + b^2 + 2ab}{ab} = \frac{x+2y}{y}$$

$$\frac{(a+b)(a+b)}{a \cdot b} = \frac{a+b}{a} \cdot \frac{a+b}{b} = \frac{5}{3} \times \frac{5}{2} = \frac{25}{6} = \frac{x+2y}{y} \Rightarrow \frac{x}{y} = \frac{25-12}{6} = \frac{13}{6}$$

۱۰۸. گزینه ۱ درست است.

$$\frac{1}{\sqrt{|x|} + x} \times \frac{\sqrt{|x|} - x}{\sqrt{|x|} - x} = \frac{\sqrt{|x|} - x}{|x| - x^2} = \frac{\sqrt{|x|} - x}{-x - x^2} = \frac{x - \sqrt{|x|}}{x^2 + x}$$

همچنین چون

$$\sqrt{|x|} > |x|$$

پس داریم $\sqrt{|x|} + x > 0$ و عبارت مثبت می باشد.

۱۰۹. گزینه ۳ درست است.

$$y = ax$$

$$2x^2 + 1 = ax$$

$$2x^2 - ax + 1 = 0, \Delta = 0 \Rightarrow a^2 - 4(2)(1) = a^2 - 8 = 0$$

$$a = \pm 2\sqrt{2}$$

$$\left. \begin{aligned} y &= 2\sqrt{2}x \\ y &= 2x^2 + 1 \end{aligned} \right\} \Rightarrow x = \frac{\sqrt{2}}{2}$$

$$\left. \begin{aligned} y &= -2\sqrt{2}x \\ y &= 2x^2 + 1 \end{aligned} \right\} \Rightarrow x = -\frac{\sqrt{2}}{2} \Rightarrow \text{فاصله بین دو نقطه} = \sqrt{2}$$

۱۱۰. گزینه ۴ درست است.

$$1 - 2x < 8 - x \quad 1 - 2x > -7$$

$$x > -7 \quad x < 4$$

در نتیجه حدود x برابر $-7 < x < 4$ و بیشترین مقدار $|2x - 8|$ برابر ۲۲ می باشد.

۱۱۱. گزینه ۲ درست است.

طول دسته ها برابر $\frac{42}{7} = 6$ و کران بالایی دسته اول برابر $38 = 4(6) + 2$ و کران پایینی آن برابر ۳۲ می باشد در حالت جدید طول دسته ها

$$\frac{42}{4} = 10.5 \text{ و کران پایینی دسته سوم برابر}$$

$$32 + 2(10.5) = 53$$

۱۱۲. گزینه ۲ درست است.

$$\text{دامنه تغییرات} = 58 - 34 = 24$$

$$\text{طول دسته ها} = \frac{24}{6} = 4$$

دسته ها	$[34-38)$	$[38-42)$	$[42-46)$	$[46-50)$	$[50-54)$	$[54-58)$
فراوانی تجمعی	۴	۹	۱۱	۱۵	۱۸	۲۱

۱۱۳. گزینه ۳ درست است.

داده های درون و روی جعبه برابر

	۳۹	۳۹	۴۰	۴۱	۴۳	۴۴	۴۶	۴۸	۴۹	۴۹	۵۰
$x_i - 44$	-۵	-۵	-۴	-۳	-۱	۰	۲	۴	۵	۵	۶

$$\frac{(2+4+5+5+6) - (5+5+4+3+1)}{11} = \frac{4}{11} \approx 0.36$$

$$\bar{x} = 44.36$$

۱۱۴. گزینه ۱ درست است.

x	۱	۴	۴	۹	۱۲
$x-6$	-۵	-۲	-۲	۳	۶
$(x-\bar{x})^2$	۲۵	۴	۴	۹	۳۶

$$\Rightarrow \bar{x} = 6$$

$$\sigma^2 = \frac{25+4+4+9+36}{5} = \frac{78}{5} = 15.6$$

۱۱۵. گزینه ۴ درست است.

$$\left. \begin{array}{l} \bar{x}_2 = 3\bar{x}_1 \\ \sigma_2 = 3\sigma_1 \end{array} \right\} \Rightarrow CV_2 = \frac{\bar{x}_2}{\sigma_2} = \frac{3\bar{x}_1}{3\sigma_1} = \frac{\bar{x}_1}{\sigma_1} = CV_1$$

اقتصاد

۱۱۶. گزینه ۳ درست است.

(الف) می توان گفت که انسان موجودی «سیری ناپذیر» است؛ زیرا با برآورده شدن پاره‌ای از نیازهایش، احساس بی‌نیازی به او دست نمی‌دهد بلکه نیازهای تازه‌ای در او شکل می‌گیرد و او با عطش بیشتری درصدد رفع این نیازها بر می‌آید.

(ب) بدین معناست که منابع و امکانات را می‌توان برای رفع نیازهای مختلف و متنوع استفاده کرد؛ مثلاً زمین‌های کشاورزی را هم می‌توان برای تولید پوشاک به زیر کشت «پنبه» برد و هم برای تهیه غذا در آن «گندم» کاشت.

(ج) اقتصاددانان با تکیه بر مطالعات علمی خود، توانسته‌اند ماهیت روابط «علت و معلولی» بین پدیده‌های اقتصادی را کشف کنند.

(د) از مطالب مطرح در این فصل می‌توان این گونه نتیجه‌گیری کرد: ۱- نیازهای انسان نامحدود است. ۲- منابع و امکانات موجود محدود است. ۳- از این منابع و امکانات محدود می‌توان برای رفع نیازهای گوناگون استفاده کرد.

۱۱۷. گزینه ۱ درست است.

(الف) از آنجا که ارزش کالاهای واسطه‌ای در بطن کالاهای نهایی است، پس در محاسبه تولید کل جامعه، باید از محاسبه ارزش کالاهای واسطه‌ای صرف‌نظر کرده و فقط کالاهای نهایی را محاسبه کنیم.

(ب) فعالیت مؤسساتی که به عرضه میوه و سبزیجات بسته‌بندی شده می‌پردازند، فعالیت تولیدی است چون با پاک کردن سبزیجات به طریق بهداشتی، بر ارزش کالاهایی که دیگران تولید کرده‌اند می‌افزایند.

(ج) برخلاف مفهوم مصطلح تولید، فعالیت‌های خدماتی نیز با عنوان «تولید» شناخته می‌شوند.

(د) فعالیت مؤسساتی که به عرضه میوه یا سبزیجات بسته‌بندی شده می‌پردازند، فعالیت تولیدی است؛ زیرا این فعالیت‌ها بخشی از نیاز مردم را تأمین می‌کند و مردم حاضرند برای دریافت این خدمات «پول» بپردازند.

۱۱۸. گزینه ۱ درست است.

(الف) تولیدکنندگان تلاش می‌کنند از وضعیت «زیان» دوری کنند، آن‌ها برای این کار باید تا حد امکان، «هزینه‌های تولید» را کاهش دهند، جلوی ریخت و پاش و اسراف را بگیرند، در صرفه‌جویی دقت خاص اعمال کنند و در مصرف مواد اولیه صرفه‌جویی کنند و از استخدام نیروی کار غیر لازم بپرهیزند.

(ب) تولید و فراهم آوردن محصولات موردنیاز با استفاده از منابع طبیعی، نیازمند کار و تلاش انسان است. به عبارت دیگر تا تلاش انسان نباشد، منابع بیکران و با ارزش طبیعت قابلیت استفاده پیدا نمی‌کند.

(ج) نیروی انسانی را با توجه به تجربیات و مهارت‌هایی که دارد یا تحصیلات و دوره‌های آموزشی که گذارنده است می‌توان به: نیروی انسانی ساده، نیروی انسانی نیمه ماهر و نیروی انسانی ماهر یا متخصص طبقه‌بندی کرد.

۱۱۹. گزینه ۲ درست است.

(الف) در بازار «انحصاری» تلاش برای بهبود کیفیت کالا ضرورتی ندارد؛ چون انحصارگر، رقیب یا رقبایی را در پیش روی خود نمی‌بیند و برای از بین بردن رقبا مجبور به کاهش قیمت کالا هم نیست.

(ب) هر چه تعداد «تولیدکنندگان» بیشتر باشد، اتحاد و همکاری بین آن‌ها بسیار کم است.

(ج) وقتی در بازار «قیمت» از سطح «قیمت تعادلی» بالاتر برود، «مازاد عرضه» به‌وجود می‌آید. بدین ترتیب چون گروهی از تولیدکنندگان موفق نمی‌شوند کالایشان را بفروشند حاضر خواهند بود آن را با قیمت پایین‌تر بفروش برسانند، در نتیجه قیمت پایین می‌آید.

۱۲۰. گزینه ۲ درست است.

امروز دولت‌ها در عرصه اقتصاد فعالیت بسیار گسترده‌ای دارند و حضورشان را در اقتصاد جامعه نمی‌توان نادیده گرفت. آنها علاوه بر حفظ نظم و امنیت، وظایفی نظیر هدایت جامعه در مسیر «رشد و توسعه اقتصادی»، «ایجاد اشتغال»، مقابله با تورم، حفظ ثبات اقتصادی و نظایر آن را نیز بر عهده دارند.

۱۲۱. گزینه ۴ درست است.

در اصل ۴۳ قانون اساسی بر چهار نکته محوری: تأمین استقلال اقتصادی، جلوگیری از سلطه بیگانگان، خودکفایی و رهایی از وابستگی تأکید شده است.

۱۲۲. گزینه ۲ درست است.

(الف) یکی از اقلام هزینه‌های جاری دولت، هزینه‌های پرسنلی است که به هزینه‌های پرداخت حقوق و مزایای کلیه کارکنان و کارمندان ادارات دولتی و سایر سازمان‌ها و نهادهای کشوری و لشگری معروف است.

(ب) یکی از اهداف اجتماعی اخذ مالیات، تعدیل وضعیت نسبی افراد جامعه است که نرخ ثابت مالیاتی قادر به تحقق آن نیست.

(ج) حقوق و عوارض گمرکی: این نوع مالیات به کالاهای صادر یا وارد شده تعلق می‌گیرد و در واقع «مالیات بر تجارت خارجی» است که علاوه بر ایجاد «منبع درآمد» برای دولت، یکی از ابزارهای سیاست‌گذاری تجاری برای کنترل صادرات و کاهش واردات نیز است.

۱۲۳. گزینه ۱ درست است.

اقتصاد دانان معمولاً دو شاخص رشد و توسعه جوامع را با معیارهای کمی اندازه‌گیری می‌کنند، زیرا بدین ترتیب می‌توانند اول این که، اثر سیاست‌های مختلف را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهند و دوم این که تغییرات و تحولات جوامع مختلف را با هم مقایسه کنند. بنابراین برای اندازه‌گیری این دو شاخص، باید معیار مناسبی داشته باشند.

۱۲۴. گزینه ۴ درست است.

در گذشته هدف اصلی برنامه‌ریزی‌های اقتصادی، تأکید بر «رشد اقتصادی» بدون توجه به مسائلی نظیر فقر و نحوه توزیع تولید بین اقشار مختلف جامعه بود؛ به‌همین دلیل اقتصاددانان به دنبال یافتن روش‌هایی بودند که تا حد امکان «پس‌انداز» را که یکی از منابع اصلی «تأمین سرمایه» است، افزایش دهند. از سوی دیگر براساس یک اصل اقتصادی در گروه‌های بالای درآمدی در مقایسه با افراد کم درآمد «میل نهایی به مصرف کمتر و در نتیجه میل نهایی به پس‌انداز بیشتر» است. از همین رو اعتقاد بر این بود که نابرابری در توزیع درآمد، سبب افزایش پس‌انداز ملی شده و این امر افزایش سرمایه‌گذاری و رشد بیشتر اقتصادی را به همراه خواهد داشت.

۱۲۵. گزینه ۳ درست است.

(الف) در حال حاضر، «توسعه اقتصادی» برای تمامی جوامع یک هدف مهم بشمار می‌رود.
(ب) این گروه دخالت «دولت» در اقتصاد را رد می‌کنند و آن را موجب کند شدن حرکت جوامع به سمت پیشرفت می‌دانند. آنها به همزمانی «دوران انقلاب صنعتی» و حاکمیت و گسترش اندیشه اقتصاد آزاد اشاره می‌کنند و می‌گویند «جوامع غربی» زمانی که دخالت دولت در اقتصاد محدود شد، توانستند حرکت به سوی توسعه اقتصادی را آغاز کنند.

(ج) این گروه، در عرصه اقتصاد برای دولت نقشی جدی قائلند و معتقدند که دولت از عوامل مؤثر در توسعه اقتصادی است و در این زمینه وظیفه‌ای ویژه بر عهده دارد.

(د) در دیدگاه طرفداران اقتصاد آزاد به این مسئله توجه نشده است: مؤسسات تجاری و تولیدی کشورهای در حال توسعه، رقبای بسیار سرسخت و بزرگی در کشورهای توسعه یافته دارند که امکان و فرصت فعالیت گسترده و کسب تجربه را به آنها نمی‌دهند. بدین ترتیب حضور این مؤسسات در کشورهای دیگر کم‌رنگ و ضعیف می‌شود و حتی در داخل کشور خودشان هم در رقابت با شرکت‌های بزرگ موقعیت مناسبی نخواهند داشت.

۱۲۶. گزینه ۳ درست است.

زمانی که اقتصاد کشور دچار «تورم» شده است، مخارج دولت زیاد می‌شود و سطح عمومی قیمت‌ها با سرعت زیاد رو به افزایش می‌گذارد. برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن، بانک مرکزی سیاست کاهش حجم پول یا انقباض پولی را به کار می‌گیرد و وارد عمل می‌شود و از طریق افزایش نرخ سپرده‌های قانونی، سرعت تورم را مهار می‌کند.

۱۲۷. گزینه ۴ درست است.

(الف) قرض الحسنه قراردادی است که در آن یکی از طرفین قرارداد (در اینجا بانک)، مقدار معینی از مال خود را در زمان حال به دیگری، (در اینجا مشتری بانک) واگذار می‌کند و در مقابل، قرض گیرنده متعهد می‌شود که عین مال یا قیمت آن را در زمان معین بازپس دهد.

(ب) مزارعه: طبق این قرارداد، بانک زمین مشخصی را برای مدت معینی در اختیار طرف دیگر قرار می‌دهد تا در آن کشاورزی کند و در نهایت سود حاصل بین دو طرف تقسیم می‌شود.

(ج) مشارکت مدنی قراردادی بازرگانی است که به موجب آن دو یا چند شخص حقیقی یا حقوقی از جمله «بانک»، سرمایه نقدی یا جنسی خود را به شکل «مشاع» و به منظور ایجاد سود در هم می‌آمیزند.

(د) در «معاملات سلف»، بانک‌ها محصولات تولیدی آینده بنگاه‌ها را «پیش‌خرد» می‌کنند.

۱۲۸. گزینه ۱ درست است.

بورس با قیمت‌گذاری سهام و اوراق بهادار، تا حدودی از نوسان شدید قیمت‌ها جلوگیری می‌کند.

۱۲۹. گزینه ۴ درست است.

(الف) یکی از عوامل روی آوردن کشورها به تجارت بین‌الملل، یکسان نبودن منابع و عوامل تولید است. کشورها از نظر در اختیار داشتن منابع طبیعی، معادن زیرزمینی و سرمایه انسانی متخصص، شرایط یکسانی ندارند. بعضی از آنها از زمین‌های حاصلخیز و منابع آب کافی، برخی از منابع زیرزمینی فراوان و برخی دیگر از نیروی انسانی متخصص بهره‌مندند که به ترتیب می‌توان از کشورهای استرالیا، ایران و ژاپن نام برد.

(ب) «تولید غالب» کشور «برزیل: قهوه»، کشور «کوبا: نیشکر» و کشور «مصر: پنبه» است.

(ج) کشورها برحسب «وضعیت اقتصادی» خود، برای حمایت از «تولیدکنندگان داخلی» یا کاهش وابستگی خود به کشورهای دیگر، برای کالاهای وارداتی، انواع موانع تجاری مثل تعرفه‌های گمرکی، عوارض وارداتی یا سهمیه وارداتی وضع می‌کنند.

۱۳۰. گزینه ۳ درست است.

سازمان توسعه صنعتی «یونیدو»، فعالیت‌های خود را به دو صورت: (الف) مستقل (ب) هماهنگ کننده، انجام می‌دهد. فعالیت‌های «مستقل» این سازمان شامل: جمع‌آوری و ارسال اطلاعات مربوط به فناوری، سازمان‌دهی امور اداری، ارائه کمک‌های فنی و تعلیم نیروی انسانی است.

زبان و ادبیات فارسی

۱۳۱. گزینه ۴ درست است.

بنابر نقل نظامی عروضی در چهار مقاله، احمد بن عبدالله خجستانی از امرای طاهری با خواندن دو بیت از حنظله بادغیسی چنان تحت تأثیر قرار گرفت که از خربندگی به حکومت خراسان رسید.

۱۳۲. گزینه ۱ درست است.

شاعران عصر رودکی بیش‌تر به واقعیت حیات نظر داشتند و مفاهیم ذهنی آنان از قلمرو تعالیم کلی اخلاقی در نمی‌گذشت.

۱۳۳. گزینه ۱ درست است.

رودکی در توصیف می‌کوشد تا خواننده را به طبیعت نزدیک کند و زیبایی‌های آن را با قدرت خیال به وی نشان دهد.

۱۳۴. گزینه ۲ درست است.

بیت سؤال درباره رودکی است و از دیوان او که گفته‌اند صد دفتر شعر بوده، بیش از هزار بیت بر جای نمانده است.

۱۳۵. گزینه ۴ درست است.

بوشکور بلخی در میان سال‌های ۳۳۳ تا ۳۳۶ مثنوی سرشار از اندرز و حکمت آفرین نامه را به نظم درآورد.

۱۳۶. گزینه ۳ درست است.

در زمان سامانیان و عصر فردوسی نثر هم مانند نظم روبه ترقی گذاشت و به علت غلبه روح ایران دوستی و احساس نیاز به هویتی مستقل، داستان‌ها و روایات زیادی مربوط به تاریخ گذشته ایران فراهم شد.

۱۳۷. گزینه ۱ درست است.

از آثار منظوم اسدی یکی گرشاسب نامه است و دیگری مناظرات او که مشتمل بر چهار یا پنج قصیده است.

۱۳۸. گزینه ۲ درست است.

شعر متن سؤال سروده فرخی سیستانی است که آن را بر خواجه عمید اسعد وزیر چغانی خواند و وزیر باور نکرد که این شعر ساخته خود او باشد.

۱۳۹. گزینه ۲ درست است.

منوچهری به شاعر شادمانی و طبیعت مشهور است و برای جلب حمایت عنصری که ملک‌الشعرای دربار بود، ناگزیر شد قصیده معروف «لغز شمع» را در ستایش او بسراید.

۱۴۰. گزینه ۴ درست است.

در گزینه ۴ باید گفت، قدرت بیان، والایی معنا و صداقت و سوز دل، شعر او را دلنشین می‌کند و تأثیر سخن او در قصیده بیش از حد تصور است.

۱۴۱. گزینه ۳ درست است.

در عصر انوری، قالب شعر عمدتاً قصیده و غزل آرام آرام فزونی می‌گیرد و بعد قطعه، رباعی و مسمط است قالب مثنوی در بین شاعران این عصر روایی چندانی ندارد.

۱۴۲. گزینه ۲ درست است.

کتاب المعجم، برجسته‌ترین کتاب در قلمرو علوم ادبی فارسی است مؤلف آن شمس‌قیس رازی است. این کتاب دو بخش دارد، بخش اول آن در علم عروض و بخش دوم در علم قافیه و نقد شعر است.

۱۴۳. گزینه ۴ درست است.

شهرت انوری به قصاید اوست که عموماً درسه مضمون، ستایش شاهان و بزرگان، وصف طبیعت و هجو دشمنان و مخالفان است.

۱۴۴. گزینه ۱ درست است.
مرزبان‌نامه‌ی وروانی مشتمل بر نه باب است با یک مقدمه و یک ذیل، این کتاب را می‌توان نمونه‌ی اعلا‌ی نثر مصنوع فارسی دانست.
۱۴۵. گزینه ۳ درست است.
مجمع‌النوادر نوشته‌ی نظامی عروضی است که چون مشتمل بر چهار گفتار درباره‌ی دبیران و شاعران و منجمان و طبیبان بود، از قدیم به چهار مقاله معروف شده است.
۱۴۶. گزینه ۲ درست است.
آخرین مثنوی از خمسة نظامی، اسکندرنامه است که به دو بخش شرف‌نامه و اقبال‌نامه تقسیم می‌شود و سرگذشت اسکندر و کارهای او را دربر می‌گیرد.
۱۴۷. گزینه ۳ درست است.
در گزینه ۳ باید گفت مولانا در مثنوی معنوی به شیوه الهی‌نامه یا حدیقه سنایی توجه داشته است. سایر گزینه‌ها درست است.
۱۴۸. گزینه ۱ درست است.
منطق الطیر عطار یکی از مشهورترین مثنوی‌های تمثیلی فارسی است که می‌توان آن را «حماسه عرفانی» نامید.
۱۴۹. گزینه ۱ درست است.
مختارنامه عطار در قالب رباعی سروده شده است و گاهی این رباعیات به رباعیات خیام، ترانه‌ساز همشهری او چنان نزدیک است که تفکیک ترانه‌های این دو شاعر کاری دشوار است.
۱۵۰. گزینه ۱ درست است.
از میان آثار منثور مولانا، مکاتیب در خور توجه است. این نوشته مجموعه‌ی نامه‌هایی است که مولانا به این و آن نوشته است و چون با انشای خود اوست، سبک نویسندگی او را بیش‌تر از نوشته‌های دیگرش نمودار می‌سازد.
۱۵۱. گزینه ۴ درست است.
آشیل، سوفوکل و اوریپید در نمایش‌نویسی مشهور هستند و هومر (گزینه ۴) در حماسه‌سرایی.
۱۵۲. گزینه ۳ درست است.
رافائل مجسمه‌ساز و نقاش ایتالیایی در نقاشی‌های خود «تک‌چهره نگاری» را که از دستاوردهای رنسانس است به اعتلا رسانید.
۱۵۳. گزینه ۲ درست است.
باورمندان جریان روشنگری با فرض این که بشر به نیکی گرایش دارد، استدلال می‌کردند که عواطف آدمی همانند خرد او قابل اعتماد است؛ بنابراین، اندیشه عصر روشنگری زمینه‌ساز ظهور مکتب رمانتیسم گردید.
۱۵۴. گزینه ۴ درست است.
گابریل گارسیامارکز نویسنده آمریکایی با نوشتن رمان «صدسال تنهایی» سبک واقع‌گرایی جادویی را بنیاد نهاد. او در آثارش از تخیل، اسطوره، جادو و عجایب استفاده می‌کند.
۱۵۵. گزینه ۲ درست است.
اعضای گروه مدان ضد رمانتیک‌ها بودند و برای نشان دادن هم بستگی خود، کتابی را با عنوان «شب‌های مدان» منتشر کردند.
۱۵۶. گزینه ۳ درست است.
به‌دلیل نوگرایی‌های بودلر در ادبیات، گروهی از نقادان، او را به حق یکی از چهره‌های مهم‌نوگرایی (مدرنیسم) در ادبیات می‌دانند.
۱۵۷. گزینه ۲ درست است.
داستان‌های آلن پو، عموماً پلیسی و وحشتناک است. مشهورترین این داستان‌ها، جنایت درکوی غسالخانه، نامه دزدیده شده، سوسک طلایی و سایه است.
۱۵۸. گزینه ۴ درست است.
بزرگ‌ترین نویسنده‌ای که تأثیر سمبولیسم، آن هم در خالص‌ترین شکلش، در آثار او دیده می‌شود، «مارسل پروست» است.
۱۵۹. گزینه ۱ درست است.
«پیش از سپیده‌دم» اثر یوهان هاپتزمان است و موضوع آن تراژدی زندگی کشاورزی الکلی است.
۱۶۰. گزینه ۳ درست است.
ناتورالیسم همواره تصویرگر طبقات زحمت‌کش است و اساس کار ناتورالیست‌ها در همه سطوح جامعه، افشای بی‌عدالتی‌های پنهان است.

زبان عربی

۱۶۱. گزینه ۱ درست است.
(۲) شعیب که (چنین ساختاری در عبارت عربی وجود ندارد).
(۳) شعیب آنکه (← توضیحات گزینه ۲) فرستاده شده بود («بعث» همراه «کان» نیست تا معادل ماضی بعید در فارسی شود) - همواره (چنین قیدی در عبارت عربی وجود ندارد) - آنها را از شرک دور می‌داشت (چنین ساختاری در عبارت عربی وجود ندارد).
(۴) همه (چنین قیدی در عبارت عربی وجود ندارد) - تا آنها را ..... (ساختار عبارت فارسی با عربی آن تفاوت دارد).
۱۶۲. گزینه ۴ درست است.
(۱) مردم زمان موسای نبی (ع) ..... (ساختار عبارت فارسی با عربی آن تفاوت دارد).
(۲) سحر و جادوگری («عند الناس» در ترجمه لحاظ نشده است) - موسی (ع) («النبی» در ترجمه لحاظ نشده است) - چنان (در عبارت عربی وجود ندارد) - خاصی (معادل صحیح برای «عظيمة» نیست) - که (در عبارت عربی وجود ندارد) - معجزه‌ای برای او (معادل اَدَق برای «معجزه» نیست).
(۳) سحر و جادوگری (← توضیحات گزینه ۲) - موسی (ع) (← توضیحات گزینه ۲) - از جایگاه والایی برخوردار بود (معادل اَدَق برای «ذا منزلة عظيمة» نیست) - پس خداوند با معجزه ..... (چنین ساختاری در عبارت عربی وجود ندارد).
۱۶۳. گزینه ۴ درست است.
(۱) که حقایق علوم بشمار ..... (ساختار عبارت فارسی با عربی آن تفاوت دارد) - یافت می‌شود (معادل صحیح برای «کانت» نیست) - کشف کرده‌اند (فاعل «اکتشف» هو مستتر است که به «العلم» برمی‌گردد)
(۲) اعتقاد دانشمندان ما ..... (معادل اَدَق برای «علماؤنا یعتقدون» نیست) - که بر حقایق بسیاری ..... (چنین ساختاری در عبارت عربی وجود ندارد) - دست یافته‌اند (← توضیحات گزینه ۱ کشف کرده‌اند)
(۳) به اینکه بسیاری ..... (← توضیحات گزینه ۲) - کشف کرده‌اند (← توضیحات گزینه ۱)
۱۶۴. گزینه ۱ درست است.
(۲) باید خواند (معادل صحیح برای «تدع» نیست) - که ما را مورد ..... (چنین ساختاری در عبارت عربی وجود ندارد).
(۳) یکبار (چنین قیدی در عبارت عربی وجود ندارد) - درخواست کنیم (معادل اَدَق برای «تدع» نیست) - باشد که («الله» در ترجمه لحاظ نشده است).
(۴) باید (چنین قیدی در عبارت عربی وجود ندارد) - شاید (معادل صحیح برای «عسی» نیست) - خداوند رؤوف ..... (چنین ساختاری در عبارت عربی وجود ندارد).
۱۶۵. گزینه ۱ درست است.
(۲) امروز صبح (معادل اَدَق برای «صبح الیوم» نیست) - عجله داشتم (معادل اَدَق برای «استعجلت» نیست) - کیفم را فراموش کردم (چنین ساختاری در عبارت عربی وجود ندارد).
(۳) امروز صبح (← توضیحات گزینه ۲) - عجله داشتم (أولاً) - توضیحات گزینه ۲، ثانیاً «کثیراً» در ترجمه لحاظ نشده است).
(۴) عجله بسیار داشتم (أولاً) - توضیحات گزینه ۲، ثانیاً «کثیراً» قید است لا نعت) - لذا کیف خود را فراموش کردم (چنین ساختاری در عبارت عربی وجود ندارد).

۱۶۶. گزینه ۴ درست است.
 ضرورت (در عبارت عربی وجود ندارد) - تشویق کرده بودند (معادل صحیح برای «أخذوا يشجعان» نیست). ص: این والدین فرزندان را شروع به تشویق کردن بر راستگویی نمودند.
۱۶۷. گزینه ۱ درست است.
 (۲) لا مانع ..... (معادل أذق برای «باز ندارد» نیست).
 (۳) العابد (معادل صحیح برای «زاهد» نیست) - الطَّيِّبَات (معادل صحیح برای «حلال» نیست) - حمد (معادل صحیح برای «شکر» نیست).
 (۴) لا غالب (معادل أذق برای «غلبه نکند» نیست) - لا مانع للطَّيِّبَات ..... (اولاً - توضیحات گزینه ۲، ثانیاً - توضیحات گزینه ۳).
۱۶۸. گزینه ۳ درست است.
 (۱) نَمَامة («سخن چین» معرفه لا نكرة) - الناصحين («نصیحت کننده» مفرد لا جمع).
 (۲) الناصحين (- توضیحات گزینه ۱).
 (۴) نَمَام (- توضیحات گزینه ۱).
۱۶۹. گزینه ۴ درست است.
 (۱) یوم (ص: یوم، مضاف‌إلیه).
 (۲) المجانین (ص: المجانین، مجرور بحرف الجر، اسم‌های غیرمنصرف در صورت گرفتن الف و لام در حالت جر کسره می‌پذیرند).
 (۳) الساعة (ص: الساعة، عطف بیان و مجرور بالتبعية از «هذه» که مضاف‌إلیه است).
۱۷۰. گزینه ۱ درست است.
 (۲) یصلِّي (ص: یصلِّي، علّتی برای نصب آن نیست).
 (۳) وُجِدَ (ص: وُجِدَ، مبنی للمجهول لا للمجهول).
 (۴) لَأَحَقَّ (ص: لَأَحَقَّ، خبر إن).
۱۷۱. گزینه ۲ درست است.
 (۱) مشتق وصفة مشبهة (ص: جامد).
 (۳) مزيد ثلاثي من ..... (ص: مجرد ثلاثي).
 (۴) لازم (ص: متعدّ) - مبنی للمجهول (ص: مبنی للمعلوم).
۱۷۲. گزینه ۴ درست است.
 (۱) مؤنث (ص: مذکر) - مقصور (ص: صحیح الآخر).
 (۲) مبتدأ مؤخر ..... (ص: اسم مؤخر «لیس» ....).
 (۳) لازم (ص: متعدّ) - نعت للمنعوت «العلم» (ص: خبر للعلم).
۱۷۳. گزینه ۴ درست است.
 (۱) منصرف (ص: ممنوع من الصرف).
 (۲) مصدره: اعمال (ص: مصدره: عمل).
 (۳) ممنوع من الصرف (ص: منصرف).
۱۷۴. گزینه ۱ درست است.
 اسمان منسوبان: الرّبیعیة، الرّبیعی. اما در سه گزینه دیگر اسم‌های منسوب به ترتیب: المطبعية - الصّیفيّة - الشّماليّة هر جمله یک اسم منسوب دارد.
۱۷۵. گزینه ۳ درست است.
 با در نظر گرفتن معنای عبارت (ای پسرک خواهرم نزد من بنشین) معلوم است که «بني» به منظور تحبیب بکار رفته است.
۱۷۶. گزینه ۲ درست است.
 در این گزینه «أب» مضاف به یاء متکلم است لذا اعرابش تقدیری است اما در سه گزینه دیگر «اسماء خمس» چنین حالتی را ندارند.
۱۷۷. گزینه ۱ درست است.
 با در نظر گرفتن معنای عبارت (کسی که پروردگار را در هر لحظه‌ای یاد کند وجود دارد). معلوم می‌شود که «هناك» خبر مقدم برای «من» مبتدأ مؤخر می‌باشد ولی در سه گزینه دیگر هناك فقط مفعول فیه می‌باشد.
۱۷۸. گزینه ۲ درست است.
 با در نظر گرفتن معنای عبارت (اینها، رزمندگانی هستند که با دشمنان اسلام مبارزه می‌کنند) معلوم می‌شود که «هؤلاء» مبتدأ و «مجاهدون» خبر آن می‌باشد. اما در سه گزینه دیگر به ترتیب: مجرور بحرف الجر، عطف بیان، مبتدأ می‌باشند.
۱۷۹. گزینه ۴ درست است.
 برای مبنی للمجهول کردن، پس از حذف فاعل مفعول به را مرفوع می‌سازیم تا بشود نائب فاعل (المؤمنين ← المؤمنون) - که این امر در این گزینه لحاظ شده است اما در سه گزینه دیگر:
- (۱) نظم (ص: يُنظَّم، زمان فعل در مبنی للمجهول نباید تغییر کند)
 (۲) الانتقال (ص: الجمل)
 (۳) قَدَم (ص: يُقَدِّم،) - توضیحات گزینه ۱).
۱۸۰. گزینه ۳ درست است.
 با در نظر گرفتن معنای عبارت (هیچ زیبایی برتر از زیبایی سیرت نیست) «لا» نافیة للجنس است. اما در سه گزینه دیگر با لحاظ داشتن معنی، نفی جنس وجود ندارد: لاتقل (حرف نهی) - لا یأس (حرف نفی) - لا یسمن و لا یغنی (حرف نفی)

تاریخ

۱۸۱. گزینه ۲ درست است.
 از میان ده‌ها فرعون که بر مصر حکومت کرده‌اند، برخی از شهرت بیشتری برخوردار بودند که از جمله آن‌ها سلاطین اهرام بودند که در عصر کهن می‌زیستند و اهرام مصر در دوره آنان ساخته شده است. برخی از فرعون مصر زن بودند. یکی از فرعون‌های معروف مصر که بیشتر آثار باقی‌مانده از مصر باستان مربوط به اوست، رامسس دوم است که حضرت موسی (ع) در زمان او ظهور کرد.
۱۸۲. گزینه ۳ درست است.
 بیشترین اطلاعات تاریخی تمدن ایلام از شوش به‌دست آمده است، دشت شوش که حاصل‌خیزی آن مدیون جریان رود دز است. ایلام سه دوره تاریخی را سپری می‌کرده است.
 ۱- ایلام قدیم، دورانی که از نظر سیاسی از میان‌دورود ضعیف‌تر بود.
 ۲- ایلام میانه، زمان شکوفایی تمدن و اوج قدرت ایلام که مورخان آن را عصر طلایی ایلام نامیده‌اند.
 ۳- ایلام نو، عصر رقابت با آشور.
 گسترش دولت ایلام موجب شد تا از نفوذ فرهنگ و تمدن بیگانه جلوگیری شود و «این شوشینک» خدای رسمی اعلام شد.

۱۸۳. گزینه ۱ درست است.

از آثار هنری دوره اشکانی سلاح‌ها، ظرف‌های شیشه‌ای، کوزه‌ها، نقش برجسته‌ها، مجسمه‌های کوچک و همچنین کارهای زیبایی بر روی عاج یافت شده است. در کوه خواجه در سیستان، آثار نقاشی دیواری اشکانی پیدا شده است. به علاوه، در خرابه‌هایی چون نسا و دورا نقاشی‌هایی باقی مانده است که یادگار هنر آن عصرند. پژوهشگران با بررسی آثار باقیمانده از روم و ایران باستان دریافتند که این دو بر یکدیگر تأثیر متقابل داشته‌اند و روابط ایران و روم فقط به جنگ محدود نمی‌شد و جنبه‌های فرهنگی نیز داشت.

۱۸۴. گزینه ۴ درست است.

صابئین: آیین پیروان حضرت یحیی است که طرفداران آن بیشتر در میان دورود می‌زیستند. صابئین مراسم دینی و آداب و رسوم ویژه‌ای داشتند. مثلاً خوردن گوشت گاو را حرام می‌دانستند و نماز صبح را پس از طلوع آفتاب می‌خواندند. ادیان دیگری مانند مانوی و مزدک نیز در دوره ساسانیان ظهور کرد. مانی در زمان شاپور اول ظهور کرد. اما موبدان علیه مانی دست به کار شدند و در زمان بهرام اول فرمان قتل وی را از شاه گرفتند. مانی نیز معتقد بود که پیروزی خیر بر شر قطعی است و وی نیز توسط مخالفانش به قتل رسید.

۱۸۵. گزینه ۳ درست است.

مکه شهر کوچکی در منطقه حجاز بود. گرچه از کمبود آب، هوای گرم و بیماری‌هایی چون وبا رنج می‌برد، اما به دو دلیل از رونق اجتماعی و اقتصادی برخوردار بود: ۱- وجود خانه کعبه ۲- تجارت با شام و یمن در میان قبایل شبه جزیره عربستان، قریش به دلیل داشتن امتیاز سرپرستی خانه کعبه و تجارت با شام، از اهمیت، قدرت و اعتبار بیشتری برخوردار بود.

۱۸۶. گزینه ۴ درست است.

ماجرای حکمیت و درگیر شدن امام علی (ع) با فتنه خوارج، موجب سرکشی بیشتر معاویه گردید. با وجود همه درگیری‌ها و آشوب‌ها، حکومت کوتاه اما پر فراز و نشیب امام از جهات مختلف قابل توجه و بررسی است. پژوهشگران تاریخ اسلام زندگانی امام علی (ع) را به سه دوره تقسیم کرده‌اند:

۱- بیست و سه سال جهاد در راه خدا (دوران پیامبر (ص) ۲- بیست و پنج سال سکوت برای حفظ وحدت مسلمانان (دوران سه خلیفه اول) ۳- پنج سال مبارزه برای استقرار عدالت (دوران خلافت).

۱۸۷. گزینه ۲ درست است.

در سال ۷۳۶ ق. با مرگ ایلخان ابوسعید، فرمانروایی ایلخانان منقرض شد و یک دوره بی‌ثباتی و آشفتگی سیاسی به وجود آمد که تا زمان هجوم تیمور به ایران ادامه داشت.

در این دوره سرداران مغول، افرادی از خاندان چنگیز را علم کردند و با یکدیگر به رقابت برخاستند در چنین شرایطی چندین حکومت محلی مانند سربداران، آل جلائر، آل مظفر در مناطق مختلف ایران به وجود آمدند.

۱۸۸. گزینه ۱ درست است.

در ابتدای زمامداری سلجوقیان عمیدالملک کندی وزیر طغرل بود. در دوره وزارت وی فارسی زبان رسمی و اداری شد. زبان فارسی بی‌آنکه زبان‌های دیگر را نفی یا با آن‌ها مقابله کند، در سرتاسر قلمرو پهنای سلجوقیان گسترش یافت و کتاب‌های متعددی در رشته‌های مختلف علمی و مذهبی به آن زبان نوشته شد. جانشین طغرل، آلب ارسلان بود. وی به منظور گسترش اسلام به قفقاز لشکر کشید و سپس در نبرد مهم ملازگرد، سپاه امپراتوری روم شرقی را شکست داد.

۱۸۹. گزینه ۲ درست است.

شارلمانی بزرگترین پادشاه اروپا در نیمه اول قرون وسطا است، به طوری که هم آلمان‌ها و هم فرانسویان او را پادشاه خود می‌دانند. پس از شارلمانی قلمرو او تجزیه شد و در قسمتی از آن، که تا حدودی با کشور کنونی فرانسه مطبق است حکومتی به نام امپراتوری مقدس روم به وجود آمد که تا قرن‌ها ادامه یافت. این امپراتوری خود را هم پرچمدار مسیحیت و هم وارث امپراتوری روم باستان می‌دانست.

۱۹۰. گزینه ۱ درست است.

افزایش قدرت پادشاهان در قرون وسطا موجب دخالت آنان در امور کلیسا شد. آنان تعیین سراسقف به وسیله پاپ را نمی‌پذیرفتند و می‌خواستند در امور داخلی کشورشان مستقل باشند. اما پاپ در مقابل آنان ایستادگی کرد. در نتیجه بعضی از پادشاهان از فرمان پاپ سرپیچیدند و حتی به مقر او نیز حمله کردند. اگرچه آنان نتوانستند به خواست خود برسند، اما تا حدودی قدرت پاپ را محدود کردند و در مقابل بر قدرت و اختیار خود افزودند.

جغرافیا

۱۹۱. گزینه ۴ درست است.

فعالیت‌های کوهزایی در اواخر دوره ترشیاری، شکل نهایی کوه‌های البرز (شمالی) و زاگرس (غربی) را به وجود آورده است. در آغاز کواترنر فعالیت آتش‌فشانی شدت بیشتری پیدا کرد و ارتفاعات مخروطی شکل و بلند همچون دماوند، سبلان، سهند و تفتان را به وجود آورده است.

۱۹۲. گزینه ۲ درست است.

پیدایش بافت جدید و حومه‌ای در اطراف شهرها و پیدایش شهرک‌ها مشکلاتی را برای مسئولان شهری به وجود آورده است. به همین دلیل، سازمان‌ها و وزارتخانه‌های مسئول برای کنترل رشد شهرها، برنامه‌های توسعه شهری را تدوین کرده‌اند. در این برنامه و طرح‌ها، از عکس‌های ماهواره‌ای و نقشه‌های کاربری زمین استفاده می‌شود.

۱۹۳. گزینه ۱ درست است.

در تقسیم‌بندی مناطق خشک از نظر میزان بارش و تأثیر آن در پوشش گیاهی، سه منطقه بسیار خشک، مناطق خشک و مناطق نیمه خشک وجود دارد که مناطق بسیار خشک با ۱۰۰-۵۰ میلی‌متر بارندگی سالانه، دارای پوشش گیاهی فقیر، مناطق خشک با ۲۵۰-۱۰۰ میلی‌متر بارندگی دارای پوشش گیاهی تنک و مناطق نیمه خشک با ۴۵۰-۲۵۰ میلی‌متر بارندگی، پوشش گیاهی نسبتاً زیاد با بارندگی تابستانه است. تفاوت میزان بارش در سال‌های مختلف و بارندگی کم و نامنظم ویژگی مناطق خشک است.

۱۹۴. گزینه ۳ درست است.

جنگل‌های حرا در سواحل کم عمق خلیج فارس در محدوده بندرعباس، ساحل بند خمیر، جنوب غرب میناب، خلیج گواتر و جزیره قشم با نام جنگل‌های گرمسیری مانگرو قرار دارند. کل وسعت اراضی مرتعی کشور ۹۰ میلیون هکتار است. از این مقدار، ۱۴ میلیون هکتار مراتع نسبتاً خوب تا متوسط، ۶۰ هکتار متوسط تا ضعیف و ۱۶ میلیون هکتار به مراتع خیلی ضعیف و فقیر تعلق دارد.

۱۹۵. گزینه ۳ درست است.

در شرایط عادی، هوای مجاور سطح زمین گرم‌تر و سبک‌تر از لایه‌های بالایی است و می‌تواند به راحتی به سمت بالا صعود کند و جابه‌جا شود. اما در بعضی مواقع به خصوص در فصل زمستان، وضعیت برعکس می‌شود زیرا در این شرایط هوای سردتر و سنگین‌تر در مجاورت زمین ساکن است و لایه هوای گرمی در بالای آن قرار می‌گیرد. در چنین شرایطی، حرکت صعودی و جابه‌جایی هوا صورت نمی‌گیرد (وارونگی دما).

۱۹۶. گزینه ۲ درست است.

کشور بنگلادش از جمله مناطقی است که همه ساله شاهد وقوع سیل است و بسته به شدت سیل، با خسارت‌های جانی و مالی زیادی روبرو می‌شود. علت وقوع سیل در بنگلادش نیز ریزش باران‌های موسمی و قرار گرفتن بر روی دلتای رودهای گنگ و براهماپوترا است.

۱۹۷. گزینه ۱ درست است.

اتریش و سوئیس به علت ایجاد امکانات خدماتی و رفاهی ورزش‌های زمستانی در کوهستان‌های آلپ از مهم‌ترین مراکز توریسم زمستانی اروپا هستند.

۱۹۸. گزینه ۴ درست است.

کشورهایی که با جوانی جمعیت روبه‌روند باید برای تأمین نیازهای جوانان به خصوص در آموزش و پرورش و ایجاد شغل، سرمایه‌گذاری کنند. همچنین جوانی جمعیت بر رشد جمعیت در آینده تأثیر خواهد گذاشت. در صورت مدیریت صحیح منابع موجود در کشور، مشکلی برای جمعیت بیشتر وجود نخواهد داشت ضمن آنکه جمعیت بیشتر مزایایی نیز دارد از جمله: ۱- وجود نیروی کار برای توسعه اقتصادی ۲- وجود نیروی دفاعی و حفظ استقلال کشور ۳- خانواده عاطفی بر اثر وجود خواهران و برادران

۱۹۹. گزینه ۴ درست است.

مقدار آب موجود در سیاره زمین تقریباً همواره ثابت است اگر کره زمین را از بالا بنگرید به شکل کره‌ای آبی رنگ خواهید دید زیرا بخش اعظم سطح آن را اقیانوس‌ها و دریاها فرا گرفته‌اند و وسعت خشکی‌های آن بسیار کمتر از وسعت آبهاست. حجم آبی که هر سال به وسیله چرخه آب در طبیعت فراهم می‌شود ۴۰ هزار کیلومتر مکعب است. میزان تبخیر بالقوه بیشتر از تبخیر واقعی است.

۲۰۰. گزینه ۱ درست است.

توسعه اقتصادی تا چندی پیش یک مفهوم گسترده و گاه نامشخص بود که هر ملتی از آن برداشت خاصی می‌کرد در آن زمان، برای توسعه اقتصادی در یک کشور، اغلب از محاسبه درآمد سرانه مردم کشورها یا میزان رشد اقتصادی یک کشور نتیجه‌گیری می‌شد. مثلاً کشور کم وسعت کویت با درآمدهای نفتی زیاد و جمعیت کم، درآمد سرانه زیادی داشت که سبب می‌شد این کشور توسعه یافته تلقی شود.

علوم اجتماعی

۲۰۱. گزینه ۳ درست است.

«فلسفه» قوانین کلی موجودات را شناسایی می‌کند و «علوم انسانی» قوانین مربوط به کنش‌های انسانی را مورد مطالعه قرار می‌دهد.

۲۰۲. گزینه ۴ درست است.

ملاک و معیار آینده شغلی را محیط اجتماعی تعیین می‌کند و علوم انسانی به سبب این که راه استفاده از طبیعت و علوم طبیعی را نشان می‌دهند نسبت به علوم طبیعی از اهمیت بیشتری برخوردارند.

۲۰۳. گزینه ۴ درست است.

«باستان شناسی» واقعیت‌های انسانی و اجتماعی را از گذشته دورتر، براساس آثار و بقایای انسانی جست و جو می‌کند. و «سیاست» علم به پدیده قدرت و حکومت است.

۲۰۴. گزینه ۱ درست است.

«اگوست کنت» با تأثیرپذیری از علوم طبیعی نوع جدید دانش اجتماعی را «فیزیک اجتماعی» خواند.

۲۰۵. گزینه ۲ درست است.

علوم عملی که همان علوم انسانی است به سه بخش تقسیم می‌شود:

اول: علم اخلاق دوم: علم خانواده و تدبیر منزل سوم: علم جامعه (سیاست) و تدبیر مدن

۲۰۶. گزینه ۱ درست است.

انسان‌ها از نمادها اغلب برای انتقال معانی استفاده می‌کنند و نمادها برحسب شرایط در زمینه‌های مختلف قابل تغییرند.

۲۰۷. گزینه ۳ درست است.

منظور از عقلانیت ذاتی، سطحی از عقلانیت است که درباره ارزش‌ها، آرمان‌ها و اهداف زندگی به تأمل می‌پردازد.

۲۰۸. گزینه ۳ درست است.

هر جهان اجتماعی، فرهنگ‌ها و تمدن‌های مناسب خود را به وجود می‌آورد و در حرکت طولی جوامع بشری، جوامع مقطع دوم را که مربوط به عصر جدید است، جوامع ارگانیکی می‌نامند.

۲۰۹. گزینه ۲ درست است.

روش شناخت شهودی، نحوه رفتار و عمل آدمی است و شناخت علمی در درجه اول به دنبال کشف امور واقعی است.

۲۱۰. گزینه ۴ درست است.

شناخت وحیانی، حس را به عنوان یکی از ابزارهای شناخت مورد توجه قرار می‌دهد. روش شناخت عقلی، تفکر و استدلال است.

۲۱۱. گزینه ۲ درست است.

علوم است که از معنای خاص عقل، یعنی عقل نظری و عملی، استفاده کند.

۲۱۲. گزینه ۳ درست است.

فقط شناخت عمومی یا عقل عرفی محترم شمرده می‌شود و در این جهان عقل تجربی و ابزاری ارزشی ندارد.

۲۱۳. گزینه ۲ درست است.

براساس ارزش‌ها و آرمان‌های آن و نیز مطابق با پیامدها و نتایجی که به دنبال می‌آورند.

۲۱۴. گزینه ۱ درست است.

ما درباره این شناخت کمتر می‌اندیشیم و بیشتر از آن استفاده می‌کنیم و آن را به کار می‌بریم.

۲۱۵. گزینه ۴ درست است.

امتحان و ابتلاء الهی و ارسال رسل از جمله سنت‌های الهی هستند که در قرآن بیان شده است.

فلسفه و منطق

۲۱۶. گزینه ۴ درست است.

در صورتی که از چپستی یک مفهوم سؤال شود، در پاسخ «تعریف» می‌آید و اگر از چپستی چند نوع سؤال شود در پاسخ «جنس» می‌آید. زهرا و زینب و علی از مصادیق نوع انسان هستند.

۲۱۷. گزینه ۲ درست است.

مفهوم «شریک خدا» کلی است زیرا هر چند دارای هیچ مصداق خارجی نیست، اما فرض افراد متعدد برای آن محال نمی‌باشد. مفهوم «خدا» نیز کلی است؛ زیرا قابل صدق بر کثیرین است، همچنین مفهوم واجب‌الوجود بالذات نیز کلی است؛ زیرا هر چند فلاسفه اثبات می‌کنند که در عالم خارج فقط یک مصداق دارد، ولی فرض افراد متعدد برای آن محال نیست.

۲۱۸. گزینه ۲ درست است.

تنها جملات خبری را که همان قضایا هستند می‌توان در استدلال به‌کار برد. قضیه یا حملی است یا شرطی؛ بنابراین جمله «بی چراغی گر روی، گم گشته‌ای» که قضیه شرطی است در استدلال به‌کار می‌رود. لزوماً نباید قضایی که در استدلال به‌کار می‌روند صادق و یقینی باشند و جمله «برو ای گدای مسکین» چون متضمن حکم و خبری نیست و انشایی است، در استدلال به‌کار نمی‌رود.

۲۱۹. گزینه ۳ درست است.
هم عکس نقیض یک قضیه سالبه کلی و هم یک قضیه سالبه جزئی، به شکل موجبه جزئی است، بنابراین قضیه اصل می تواند «هیچ الف ب نیست» و یا «بعضی الف ب نیست» باشد.
۲۲۰. گزینه ۱ درست است.
شکل های مختلف یک قیاس ممکن است نتایج یکسان داشته باشند، مثلاً نتیجه سالبه کلی هم از یک ضرب شکل اول و هم از دو ضرب شکل دوم به دست می آید. در شکل سوم در صورتی که هر دو مقدمه کلی باشند، باز هم نتیجه جزئی است و فقط در شکل اول تمامی محصورات وجود دارند، همچنین سور و نسبت نتیجه، تابع پست ترین مقدمات است به جز شکل سوم که همواره نتیجه آن جزئی است.
۲۲۱. گزینه ۴ درست است.
با این که در این دو استدلال محتوا و ماده یکسان و درست است اما در اولی از نظر صورت اشکال وجود دارد و شرایط حد وسط رعایت نشده است (حد وسط در دو مقدمه به تمامه ذکر نشده است) و در دومی حکم اجزا به کل سرایت داده شده است و مغالطه ترکیب وجود دارد.
۲۲۲. گزینه ۱ درست است.
اعتقاد به مجبور یا آزاد بودن انسان نشانگر تفاوت نظر دو گروه از جامعه شناسان است که انسان را تابع پایگاه طبقاتی بدانند یا نه. تعلق اقتدار سیاسی به فرد دیکتاتور و یا اکثریت افراد جامعه نیز ارتباط فلسفه و علم سیاست را بیان می کند. پیروان اصالت فرد برای جامعه هویت مستقلی جدای از فرد قائل نیستند؛ اما پیروان اصالت جامعه برای جامعه هویت مستقل قائل اند.
۲۲۳. گزینه ۴ درست است.
هر زمان و در هر کجا که انسانی می زیسته، فکر و اندیشه نیز با او همراه بوده است و با این که به نظر بسیاری از تاریخ نگاران فلسفه، سرچشمه اندیشه های رازگونه بشر را که صبغه مابعدالطبیعی داشته، باید در میان پندارهای دینی مردم مشرق زمین جست و جو کرد، اما مهد تفکر فلسفی یعنی جایی که فلسفه در آنجا رسمیت یافت، یونان است.
۲۲۴. گزینه ۲ درست است.
به نظر افلاطون آدمی با یک عروج عقلانی از مرز محسوسات عبور نموده و در ماوراء طبیعت به شهود عقلانی حقایق عالم مثال موفق می شود.
۲۲۵. گزینه ۱ درست است.
از نظر ارسطو علت مادی جنس هر موجودی را تشکیل می دهد و علت صوری از ماهیت و نوع یک پدیده حکایت می کند. ارسطو و پیروانش از علت فاعلی درونی که مبدأ حرکت و سکون در خود اجسام است، به طبیعت جسم یاد می کنند.

روانشناسی

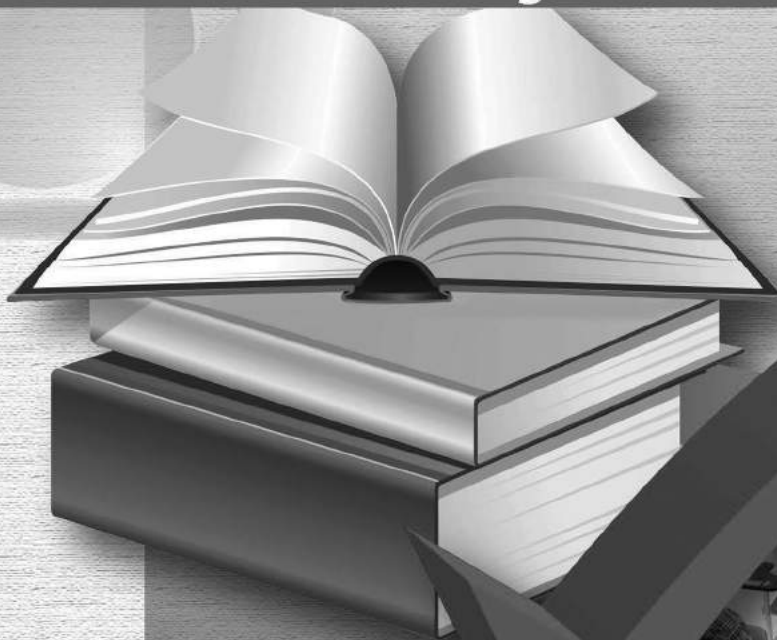
۲۲۶. گزینه ۱ درست است.
اختلال فشار پس سانحه ای یکی از انواع اختلالات اضطرابی است که پس از واقعه های دردناکی مانند جنگ، حضور در شرایط قتل و عام، تجاوز و حوادث به وجود می آید.
۲۲۷. گزینه ۴ درست است.
اختلالات خلقی گروهی از اختلالات روانی هستند که با آشفتگی های هیجانی مشخص می شوند و به نوبه خود، این آشفتگی ها باعث آشفتگی هایی در فرایندهای جسمانی، ادراکی، اجتماعی و افکار می شود. دو نوع اصلی اختلال خلق وجود دارد. اختلال خلقی تک قطبی، اختلال خلقی دوقطبی
۲۲۸. گزینه ۳ درست است.
انواع درمان اختلالات روانی ۱- درمان بینشی ۲- درمان رفتاری ۳- درمان زیستی
۲۲۹. گزینه ۲ درست است.
یک نوع هراس، هراس اجتماعی است که فرد مبتلا، ترس شدید از مسخره شدن یا شرمندگی شدن در وضعیت های اجتماعی دارد.
۲۳۰. گزینه ۳ درست است.
وقتی فردی در موقعیت جابه جایی پرخاشگری قرار بگیرد، از هدف اصلی خود صرف نظر کرده و به جای آن هدف های کوچکتر و یا بی اهمیت تر و کم اهمیت تر را دنبال می کند.
۲۳۱. گزینه ۲ درست است.
احساس کنترل شخصی باعث می شود که افراد سراغ سبک های زندگی پرخطر نروند. برای مثال، دانش آموزی که در امتحان ورودی دانشگاه قبول نشده است برای آرام کردن خویش به سیگار یا مواد مخدر پناه نمی برد.
۲۳۲. گزینه ۱ درست است.
از مزایای روش آزمایشی، تکرارپذیر بودن آن می باشد. اگر آزمایش با شرایط کاملاً کنترل شده ای انجام باشد، این امکان برای سایر محققان نیز خواهد بود که نتایج آزمایش را دوباره تکرار کنند.
۲۳۳. گزینه ۴ درست است.
یکی از اصول یادگیری و یادآوری مؤثر، یادگیری معنایی است.
۲۳۴. گزینه ۴ درست است.
رشد تفکر فرضیه سازی و اخلاقی، فرصت تصمیم گیری ها و انتخاب شخصی و ارزشی را برای نوجوان فراهم می کند که ممکن است پی آمد مهمی را در زندگی آینده آن ها داشته باشد.
۲۳۵. گزینه ۲ درست است.
نقش و اثر جنسیت در کسب هویت و آینده فرد، بسیار مهم و اساسی است.

شرکت تعاونی خدمات آموزشی
کارکنان سازمان بخش آموزش کشور

ثبت نام اینترنتی :

www.sanjeshserv.ir

آزمون های آزمایشی **سنجش**

(پیش - یازدهم - دهم)

۱۳۹۶-۹۷

کانال تلگرام آزمون های آزمایشی سنجش

@sanjesheducationgroup